

SZARVASI VÉDEKE

SZERKESZTŐSÉG:

Belicey-út 9 szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratot a szerkesztőség nem ad vissza. Nyilvántartásban egy sor közlési díja 50 f.

Társadalmi és szépirodalmi hetilap.

FELELŐS SZERKESZTŐ: KRECSMÁRIK ENDRE

KIADÓHIVATAL:

Belicey-út 9 szám, hová az előfizetési és a hirdetési pénzek küldendők. Előfizetés: Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K. Egyes szám 20 f.

Zsidógyűlölet.

A legalantasabb, a legközönségesebb emberi érzések egyike az irigység. Csakis kulturálatlan lélek jellemvonása. Sanda szemmel nézi szerencsésebb, szorgalmasabb, józanabb embertársa boldogulását. Fáj ha jobb ruhát lát rajta, mint az övé. Dühöng, ha kevesebb gonddal, nagyobb kényelemmel él. Ócsárolja, becsmerli, ha tehetsége tulszárnyalja az övét. Boszszantja mások derült arca, kacaja, mert hisz ő, mint a rézzel színesített ecetes uborka, olyan fanyar s azt akarná, hogy mindenki az ő torz fizimiskáját öltse magára. S mert ő korlátolt, gyámoltalan, gyáva és ügyefogyott, tehát szerinte minden életrel való, tehetséges ember számár, gazember s csaló s főleg akkor az, ha nem az ő nótáját fújja. Tulajdonképpen csak haszontalan nagyképekűség, a hitvány, kulturálatlan lélek takargatása az, ha zsidógyűlöletről s nagyfontoskodva ezzel kapcsolatban faji és felekezeti gyűlölségről beszélünk. Pedig ez az egész felfújt komédia nem egyéb sárga emberi irigykedésnél. Akik a zsidóra irigykednek, legtöbbször sokkal irigyebbek saját felekezeti vagy fajbeli szerencsésebb helyzetű embertársaikra, mint a zsidókra. Nagy erénye a zsidóságnak az, hogy összetart, egymást megbecsüli, ahol lehet, segíti. És más felekezetnél mit látunk? A krisztusi tanok nagyobb dicsőségére még a legközelebb állók is egymást marják, fojtogatják. És mit tesz a kulturember? Elsősorban is nem irigykedik. Másodszor kiáll a sikra s kitartó, szorgalmas munkával, képessége megfeszítésével igyekszik érvényesülni. És érvényesül is. Ellenben a gyámoltalanok teleszájjal szidják a zsidót (de nagy merészen rendesen csak díszkrét négy fal között). És míg az irigység majd szétrobbantja őket, míg képzeletben a zsidók és mások veséjét keresik, aközben fölényes hangon hirdetik a jobb erkölcsöket. Sem a zsidóknak, sem a nem zsidóknak nincs okuk félni e csendes örültektől. Haragudni sem lehet rájuk. Hiszen talán nem is ők az okai annak, hogy elméjük számára a világosság szűkebben méretett?

Háborus képek.

Szarvas békezáslója

Ki ne óhajtaná a tisztességes békét? Nincsen e világon emberséges szív, mely ne örülne a most folyó szörnyű öldöklés megszűnésének. Szarvas község is őszinte békeszeretetét óhajta szimbolizálni azzal, hogy egy helyi cégnél hatalmas méretű békezáslót rendelt, melyen az összes szövetségesek színei képviselve lesznek. Szinte hihetetlen, hogy Szarvas az első község ez országban, mely békezáslót készített? Csak azután ne azért akarjuk olyan nagyon a békét, hogy hazajöhessenek azok, akikkel szeretnők kimarakodni magunkat?

Változás a hetipiácokon.

És pedig nagyon nagy változás. Eltűnt ugyanis a veszekedő kofák közül egy népszerű, erélyes ember, Goldschmied Lajos helypénzszedő. El kell ismerni, hogy alaposan, sőt néha tulságosan értett a rendcsináláshoz. Nem is szerette a lármás piaci népség s ráfogták, hogy közelebbi hitsorsosait előnyökben részesíti. Nem keztyűs kézzel dolgozott. Ha a kofahad nyersen pergette a nyelvét, hát ő se kötötte magát feltétlen a spanyol etikethez. Kitarták, letaszították terhes helyéről. Mert nekünk nem az erély, a munka imponál, de a gyámoltalanság és a sületlen, meddő fecsegés. És azért haladunk olyan szédítően lassan előre—visszafelé.

Veszteségi kimutatás szarvasi és környéki hősekről.

Szarvasiak: Kondacs Mihály sz. 1891. sebesült, Kondacs Mihály sz. 1899. sebesült, Kovács István sz. 1881. sebesült, Kozina János sz. 1886. sebesült, Kunstár András sz. 1887. sebesült, Melis Pál káplár, sz. 1882. meghalt 1915. szeptember 27-én, Novodonszky Pál sz. 1892. sebesült, Paska János sz. 1887. meghalt 1915. szept. 26-án, Podani György örvetető, sz. 1888. sebesült, Rácz János sz. 1893. meghalt 1915. szept. hóban, Sándor János sz. 1888. sebesült, Simkovics György örvetető sz. 1884. sebesült, Sutyinszky Mihály sz. 1885. sebesült. **Békezzentandrásiak:** Ori Ferenc sz. 1889. sebesült, Sinka András sz.

1889. meghalt 1915. szeptember 30-án, Pásztor Pál örmester sz. 1887. sebesült. **Ősödiek:** Kiszely István sz. 1887. sebesült, Kovács S. László sz. 1882. sebesült, Labanc Antal sz. 1887. meghalt 1915. október hóban. **Kondorosi:** Pljesovszky János sz. 1893. sebesült.

Előkezületek a képviselőválasztásra.

Már csak rövid néhány hónap választ el bennünket egy igen izgalmas és nagyfontosságú időponttól, a képviselőválasztástól. Érdekes, hogy községünkben a képviselőségre sok titkos aspiráns is van s ha azok mind mandátumot kapnának, akik talán illetéktelenül is, képviselők akarának lenni, úgy legalább is 12 mandátumra lenne szükség. Egy igazán arra termett s neves emberünk van, ki legmáltóbban tudva megfelelni a polgárok bizalmának, no de most erről ne essék szó. A belügyminiszter már megtette különben a választásokra vonatkozó előkészítő rendelkezéseket, így a többi között az összeíró küldöttségeknek március 15-ig meg kell kezdeni működésüket: a névjegyek-tervezetet április 15-ig be kell terjeszteni a központi választmányhoz, mely azt felülvizsgálja.

Felhívja rendeletében a miniszter a központi választmányt és az összeíró küldöttségeket, hogy csak a vizsgálató-bizottságok által kiállított bizonyítványokkal lehet igazolni irni-olvasni tudásukkal nyert választói jogosultságukat, de községi bizonyítványokkal nem.

Ugyancsak kimondja még a miniszter, hogy az összeíró küldöttségek előtt is lehet igazolni azt, hogy irni-olvasni tudnak és vizsgázhatnak is e küldöttségek előtt.

Végezetül arra figyelmeztett a rendelet, hogy nagy figyelemmel legyenek a hadbavonultakra, mert azzal hogy katonai szolgálatra bevonultak nem lehet őket megfosztani választói jogosultságuktól.

HIREK

— **Hadnaggyá léptették elő.** Zatykó Lajos oossházi polgári iskolai tanárjéltet a szarvasi ev. tanítóképző egykori jeles növendékét, az olasz harctéren az ellenség előtt tanusított több ízbeni vitéz és önfeláldozó magatartásáért. Öfelsége soronkívül hadnaggyá léptette elő.

— **Igazolvány a vitézségi érem mellé.** Mivel gyakran megtörtént, hogy jogosulatlan egyének is viseltek vitézségi érmeket és annak az ellenőrzése, vajjon ki és hol kapta kitüntetését, az eddigi viszonyok szerint alig volt lehetséges, mostantól kezdve igazolvánnyal látják el a vitézségi érmek tulajdonosait.

— **A kitelelt muszkát nem vehetik el.** A kormány legújabb rendelete kimondja: ha a hadifogoly bármely gazdánál kitelelt, azt semmi körülmények között fölelvenni nem lehet, mert bizonyos, hogy az illető gazdánál már beleszokott az elmúlt nyáron, őszön az összes gazdasági munkákba, és a most folyó gazdasági évben szükséges munkákat sokkal könnyebben végezheti.

— **Kinek van fehér orplington tojása?** Akik eladásra való, fehér orplingtontól származó, tojásokkal rendelkeznek, sziveskedjenek a kiadóhivatalnál érdeklődni a vevő neve után.

— **Segédjegyző és községi ellenőr.** A Békésszentandrason megüresedett segédjegyző anyakönyvvezető helyettesi állásra Gáspár Károly okleveles jegyző, a megüresedett községi ellenőri állásra pedig Janka Margit lett megválasztva.

— **Muszkauty a képviselőtestületi ülésen.** A múlt csütörtökön tartott képviselőtestületi ülés szegényes tárgysorozatát igen felénkítette egy elég pikáns természetű interpelláció. A tény az, hogy a nálunk levő orosz foglyok a munkaadó nők részéről még bizonyos kényes férfi és férfi kötelességek rájuk ruházásával is dicsekedhetnek. Bartos Pál ev. igazgató lelkes szót foglalt fel e byzanci izü immoralitas ellen. „Mi — ugymond — akiket közelebből nem érint ez a sajnálatos tapasztalat, talán még bizonyos kedélyességgel fogjuk fel ezt a lealázó helyzetet. De vajjon mit szólnak mindehez azok a hősök, férfiak és családapák, kik nemzetük becsületéért vérzenek s kiknek családi becsületes az itthoniak nem védelmezik meg a kísértésekkel szemben”? Bartos beszéde mély hatást tett a közgyűlés tagjaira s keresni fognak oly módozatokat, melyek segítségével csakis olyan helyek

családok kaphatnak orosz foglyokat, hol férfi hozzátartozó örködhetik a családi szentély veszélyeztetett tisztasága felett.

— **Mit beszélnek a muszkafoglyok egymás között?** Épületes dolgok fültanuja volt egy szarvasi iparos ember az elmúlt vasárnap. Négy virágos kedvű muszkafogoly haladt előtte, akik nevetve diskuráltak. Megszólt az egyik törtétséggel s magyarra fordítva, így szólt nevetve a többiekhez. „És meg a mult héten mentem pán gazda Zsuzsijával, padlásra. Délután meg mamóka hívott be” stb. stb. Szóval nálunk még a foglyoknak is behódnak,

— **Álarcos- és jelmezbál.** A szarvasi iparos ifjuság f. hó 27-én, Roszjarovics János tánctermeben világpostával egybekötött álarcos és jelmezbált rendez. Belépő díj személyenként 1 korona. Tiszta jövedelem a vak katonák és az iparos ifjak önképzőköré közt lesz megosztva. Az a férfi és az a nő, akiket nem tudnak felismerni, díszes jutalmat kapnak. Tekintettel a nemes célra, iparos ifjaink lelkes fáradozása és buzgólkodása őszinte pártfogást érdemel. Sokban fogja emelni e mulatság sikerét ama körülmény, hogy Szarvas legszebb iparos láuyai mind megjelennek a legfantasztikusabb jelmezekben.

— **Hogyan dolgoznak a disznókupecsek Mezőtúron?** Valami tanulságos, szinte tragikomikus a mezőturiak alábbi esete, mely arról szól, miként szoktunk fel a 6—7 hetes malac ára pár hét alatt a túl magas 60—70 koronáról 100—129 koronával. Mióta a normális árak a háboru okozta kereslet miatt felemelkedtek a turi piaze (sertés-piac) a vidékieknek valóságos Eldorádója lett. Azzá lett különösen az utóbbi hetekben, mikor a jövő évre való hizónak való malacok piacra kerülnének. Ha kerülnének. Kiváltképen áll ez a turkevei és tiszaföldvári kupeczekre, akik remekül értenek ahhoz, hogy a turi népre hogyan lehet rászózni a saját határában nevelt sertést és malacot — dupla áron. — Ezek az idegen kupecsek a mezőturi tanyákon összevásárolják a mezőturi malacokat s a sertéspiacra beviszik s a turiaknak jó magas áron adják el. Volt eset rá, hogy az idegen kupec a város szélén vette meg a malacot s ötven lépéssel odébb a piacon már 50 korona nyereséggel adta el.

Használjunk hadisegélybélyeget.

IRODALOM

Újabb kritika. Bátay Balla Jenő fővárosi hírlapíró „Budapesti levelek” címen több vidéki lapban is megjelent kritikát írt szerkesztőnk „Honnan s hova?” c. művéről. Kritikája tulzott jóindulattal s dicsérő sorai túllépik az objektivitás határát. Ezek előrebocsátása után adjuk bíráló sorai egyrészét, mint a látványos kritikások prototípusának illusztrálására. „Budapesti levelek. II. Könyvekről. Mióta a háboru tart sok új könyvet

küldtek meg címekre, ismertetés és bírálat céljából. A sok közzül két író könyvét említem meg ez alkalommal. Először is Krencsmárik Endre szarvasi tanítóképezdei tanár „Honnan s hova?” című könyvéről írok. Mondhatom, hogy sok természettudományi munkát irtak már és olvastam el: de olyan könyvet még nem, melyet Krencsmárik professzor írt; ezt a munkát méltán nevezhetjük az összes tudományok bőséges tárházának és mi fő, bárki számára élvezetes és hasznos, tanulságos munka. Emberről állatról, növényről, ásványról, szellemről, életről és halálról ír... mindent alaposan ismertetve és élvezetesen.”

*

Különben jelezhetjük, hogy Kilián Frigyes budapesti m. kir. tud. egyetemi könyvtáros bejelentette szerkesztőnknek, hogy fenti művet szintén óhajtja árusítani.

CSARNOK

Azt álmodtam...

Azt álmodtam, hogy e rémes
Háboru már nem sok i tart,
Hogy ma-holnap a sarokba
Kerül puska, szurony és kard.
Ami drága hős fiaink
És a derek hadvezérek,
Fáradalmuk kipihenni
Mind egy szálig hazatérnek.
Óh, ha álom valósulna,
Boldogabb lény nálamnál lenné,
Szentül hiszem, dehoggy lenne,
Nem akadna e föld hátán.

Forschner Ede.

Szarvas nagyközség előljáróságától.
2402—1916. kb.

Hirdetmény.

A Honv. Min. ur által 1500-18/1916. szám alatt kibocsátott bevonulási hirdetmény alapján közhírré teszi az előljáróság, hogy az 1870., 1871., 1872. és a következő években született egyének, kik önkéntes belépés folytán a honvédségbe, vagy a cs. és kir. közös hadseregbe (akár mint egy évi önkéntesek is) 1916. évi február hó 26-áig besoroztattak, tényleges szolgálatra 1916. évi február hó 28-ára, az 1865., 1866. és 1867. ében született, valamint az önkéntes belépés folytán 1916. évi március hó 3-áig besorozott egyének 1916. évi március hó 3-ára kötelesek bevonulni, a népfelkelő igazolványi lapon feltüntetett honvéd, vagy hadkiegészítési kerület székhelyére.

A bevonulás alól csak a névszerint felmentettek képeznek kivételt. A bevonulók bevonulások alkalmával lehetőleg erős lábbelit, évdöszközt, tisztító eszközt, gyapjúból készült alsó ruhát és lehetőleg gyapjúból készült harisnyát vigyenek magukkal. A bevonulás napján elfogyasztott élelemért 1 korona térítési összeg jár.

A bevonulás alkalmával a népfelkelési igazolványi lap birtokosa vasutakon a III. osztályon ingyen utazik. A népfelkelési igazolványi lap azonban, a vasúti pénztárnál jóval a vonat elindulása előtt lebélyegzendő. A lábbeli és gyapjúból készült alsó ruhák, amennyiben a katonai szolgálatra használ-

NESTLÉ-FÉLE
GYERMEKLISZT
csecsemők
gyermek és lábadozó legjobb
tápláléka gyomor-és bélbetegségek után.
Mindenkor kapható.

Próbadohoz és tanulságos orvosi könyvecskét a gyermek neveléséről teljesen díjlanul küld a Nestlé-féle gyermekliszt társaság. Wien I., Biberstrasse 64. e 11-12

hatóknak minősítettnek, értékük szerint meg fognak téríteni.

Azon népfelkelők, kik a tényleges szolgálat alól akár meghatározott, akár bizonytalan időre még a felülvizsgálatot megelőzőleg mentettek fel, amennyiben azt a kiegészítő parancsnokságnál kérelmezik, mint-hogy népfelkelési igazolványi lapjaik a felülvizsgálaton bevonattak, egy a felmentésük igazolására szolgáló rövid hivatalos bizonyítvány fog kiállítatni.

Figyelemzteti az előjáróság a bevonulókat, hogy a fent jelzett napon, az illetékes kiegészítő parancsnokságnál legkésőbb délelőtti 11 óráig tartoznak jelentkezni. A későn jelentkezők a törvény szigorával fognak büntettetni.

Akik ezen bevonulási parancsnak eleget nem tesznek, karhatalommal vezettetnek elő és a legszigorubb büntetésben részesíttetnek.

Szarvason, 1916. évi február hó 16-án.
ELŐJÁRÓSÁG.

**Egy alig használt
majdnem egészen
új valódi SINGER
sülyesztő varógép
eladó Kornidesz
szállítónál.**

EGYELŐRE 10%

február elsejétől.

az áremelés, mert az összes
zsiradékok, csomagolóanyagok
üveg stb. óriási mértékben drá-
gultak. Az új detailárak Ausz-
triában és Magyarországon min-
den gyógyszerárban és drogé-
riában a következők:

LYSOFORM

eredeti zöld üvegekben:

100 gr. 250 gr. 500 gr. 1000 gr.

Kor. 1. — 2. — 3.50 5.50

LYSOFORM-szappan elegáns dobozokban darabonként **K 1.60**

Fodormenta-LYSOFORM szájjvíz üvegenként **K 1.60**

LYSOFORM-készítm. csakis eredeti csoma-
golásban az ismert védjeggyel vásároljon!

Dr. Keleti és Múrányi vegyszeri gyár **Ujpest.**

MEGHÍVÓ.

A Szarvasi Gazdák és Iparosok Szövetkezete

Szarvason a Szövetkezet saját helyiségében 1916.

évi március hó 11-én délelőtti 9 órakor tartandó

XXI. RENDES KÖZGYŰLÉSRE

a tisztelt részvényesek ezennel meghívottnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. A közgyűlési jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság kiküldése.
2. Igazgatósági jelentés a lefolyt üzletéről.
3. Az 1915. évi zármadár és mérleg előterjesztése.
4. A felügyelő-bizottság jelentése és ennek alapján a felmentvények megadása.
5. A tiszta nyereség felosztása és az osztalék megállapítása.
6. Elnök megválasztása 3 évre.
7. 5 igazgatósági tag és 3 póttag választása 3 évre.
9. 3 felügyelő-bizottsági tag, 3 póttag választása 3 évre.
9. Választmányba 12 tag választása és 3 póttag egy évre.
10. Netáni egyéb indítványok tárgyalása.

Kelt Szarvason, 1916 február hó 18-án.

Placskó István
szövetkezeti elnök.

A t. részvényes urak értesítetnek, miszerint az 1915. évi eredeti zárszámadások a szövetkezel pénztári hivatalában az üzleti órák alatt bármikor megtekinthetők.

Kiadó lakások.

Özv. BLASKÓ JÁNOSNÉ Kossuth-utcai házában három szobás utcai lakás, egy üzlethelyiség, egy udvari lakás azonnal kiadó. Maczóban levő szőlőben 1101 qadrát öl földje eladó, 100 qadrát ölenként is, akinek etszik. Bővebbet a tulajdonossal. 3—3

Kiadó

évi április 24-től Kőszegi Mihálynál az utcai lakás (III. kerület 88. sz.) 3—3

Steckenpferd- liliumtejszappan

Bergmann & Co. cégtől

Tetschen a—Elbe.

egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szepítő ejlen való elismert hatásánál fogva a bőr- és szépség gondozásban való felülmúlhatatlanságáért. **Ezernyi elismeréssel!** Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Ügyeljen nyomatékosan a Steckenpferd védő-jegyre és a cég helyes nevére! Darabja 1 kor. kapható gyógyszerárakban, drogeriákban, illatszertüzletekben stb.

Hasonlóképpen kitérő Brgmann Manera liliumtejszappan (80 fill. egytubus). Kitérő szer női kezek gondozására

29—40

Gyomorrontást,

a legmakacsabb székrekedést,
rossz emésztést megszünteti a

Cascaradin-tabletta.

Ára egy egész doboznak 2 K 20 f

" " fél " 1 K 20 f

Fagykenőcs.

Csodahatású szer fagyott
testrészek gyógyítására.

Új fagyás 2 nap alatt jó lesz.

1 üveg ára 2 korona.

Vérszegénységnél,

általános gyengeségnél, úgy serdülő gyer-
mekeknél, mint felnőtteknek és idősebb
egyéneknek a legjobb vértképző és erősítő a

China-Vas-drazsé.

Egy egész adag ára 5 korona.

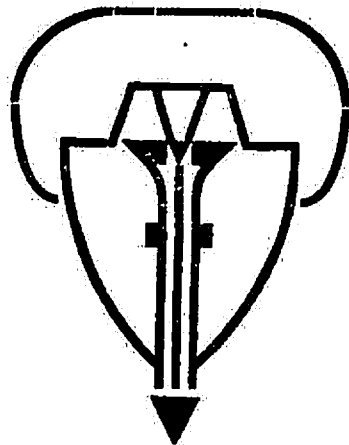
" fél " " 3 korona.

Postán utánvétellel küld a rendelés beérkezése napján pontosan mindent:

Czukor László „Apostol” gyógyszerháza

BUDAPEST, VIII.

József-körút 64.

NÉVJEGYEK

és nyomdai munkák
olcsó árban készülnek

Sámuel Adolf

könyvnyomdájában
Szarvason Belicey-út.

Fleischer Jenő

Ez előtt: Grósz Ármin és Fia

Szarvas. ♦ Belicey-út.

Ajánlja ujonan és dúsan berendezett arany-, ezüst- és
ékszeráru, továbbá valódi és china-ezüst evőeszköz
és dísz tárgyak raktárát.

Vesz és becserél magas áron bármilyen mennyiségben
töredék arany- és ezüst árut, brillantot és gyémántot.

Nagy választék mindenféle zseb-, fali-, harang- és
hárfa harang ütő inga órákban, látszerészeti cikkek-
ben és tájéktárakban.

Óra- és ékszer javító műhely.
Pontos és szolid kiszolgálás.

Laptulajdonos: ÖZV. SÁMUEL ADOLF NÉ.

Kiadó: DR. SÁMUEL ANDOR.

H I R D E T É S E K

jótányos árban felvételnek

„SZARVAS ÉS VIDÉKE”-ben.

Kaiser-féle
Mell-Karamellák
a „3 fenyővel”

MILLIÓK

használják köhö-
gés, hurut, rekedt-
ség, elnyálkásodás és
szamárköhögés ellen a

K A I S E R
féle **MELLKARAMELLÁKAT**
„a „3 fenyővel”

6050

közjegyzőleg hitelesített
bizonyítvány orvosoktól és
magánosoktól. 119-120

Csomagja 30, doboza 60 fill.
Kapható minden gyógyszer-
tárban és drogeriában.

Nyomatott Sámuel A. könyvnyomdájában Szarvason.